

A bűn

JANDA MATILD⁵

I.

Volt egy szegény napszámos-asszony,
Künn a város végén lakott.
Férje meghalt – és örökségül
Rá csak két gyermeklányt hagyott.
Őket nevelte, értük fáradt –
És sok, keserves munkássággal
Nappá tette az éjszakákat.
Nappal fát vágott, éjjel pedig
Gyors kézzel orsót pörgetett...
A lányok amint nőttek, arca
Úgy lett ráncosabb, öregebb.

S hogy Margit, a nagyobbik lányka
(Tizennyolc éves volt szegény)
Egy reggelen ágyához lépett,
Hiába szólítá nevén.
Merev homlokán, ráncos arcán
Nem volt már tűz, nem égett élet.
Csukott szemekkel feküdt ágyán...
– Meghalt szegény napszámos-asszony.
Hogy virasztott a tű felett...
Itthagyta ez orsót, a fejszét,
És a két árva gyermeket.

⁵ Vö. az 1. kötetben: Száz Zoltán: Az örök női eszmény című irásának első lábjegyzetével!

III.

És egy fehér, hideg napon
(Sok jégvirág nyílt minden ablakon
Ringatva szállt a pelyhes, puha hó,
S a kályhacsőben hideg téli szél
A nyomor dalaiból énekelt)
Egyszerre csak elfogyott a kenyér.
S ekkor hangzott el az iszonyú szó,
Ekkor hallá Margit a mondatot,
A mételyest! A penészeszt! Nagyot:
– Margit! Éhes vagyok!...”
– Margit! Adj ennem!”
S nem volt semmije.
Egy falat kenyér nem sok, annyi se.
A város gazdag, de a város fősvény,
S ellepve minden szeglet, munkaösvény...
Eh! Nem látják meg azt az emberek,
Amint két éhes árva didereg.

IV.

De hogy Magda még egyszer enni kért,
Margit vette szegényes kendőjét.
(Az édesanyja viselte, míg élt.)
Megölelgette, csókba fűrésztötte,
Remegő kézzel nyakára kötötte,
Csókot nyomott Magdának homlokára
S szólt: „Visszajövök, vissza, nemsokára,
Hozok kenyeret, édes kis hugom.
Kalácsot, cukrot! Örülsz majd, tudom!
Csak még egy kicsit várj, tűrj egy kicsit!”
És visszafojtva hulló könnyeit,
Megindult Margit arrafelé,
Hol csillogott, zajongott, élt, evett
A száztornyú, hólepte város,
A szép, a bűnös – a fehér, a sáros...

V.

... Akkor éppen
Az utcán járt a Bűn.
Cifra, hímzett köntösében
Jóllakottan,
Meleg ruhában járkált ottan.

Tüzes szeme volt éhes csupán. –
És úgy kutatott zsákmány után,
Hogy undok teste beléremegett.
– Sejtelmem sincs, miképen lehetett,
És nem tudom

Miért járt éppen azon az úton,
Melyen Margit hiába járt kenyérért,
Ahol munkát nem adnak semmi bérért,
És nem tudom, mért követte oly hűn
Margitot a Bűn...

Keze tele volt párolgó kenyérrel,
Zsebei tele fényes aranypénzzel –
És mindent, mindent Margit felé nyujtott.
Ám Margit, ő futott.

... Futott – s a téli nagy hidegben,
Kisértő útján a hópalotáknak
Egyre hallotta ajkán a kis hugának
A méhelyes szót! A szörnyűt! Nagyot:
„Éhes vagyok!”

És ő csak futott. Lopva, egymagába.
Beléveszett a piszkos emberárba.

S a Bűn utána...

És szólott hozzá puha, meleg hangon:
„Szegény, fázékony, gyöngye kis galambom,
Lásd, ha nem volnék: elvesznél most éhen.
No, ne menekülj... add a kezéd szépen...
Én elviszlek fűtött szobába,
Öltöztetlek meleg ruhába –
Adok mindent, mindent tenéked...
Mert én a Bűn: szeretlek téged!”
S illatos, párás, meleg kenyeret
Tartott kezében. S jó meleg ruhát.

Margit remegett.
Látta didergő, éhes kis hugát...
... S sápadtan, révedezve
Kinyújtotta kezét.
Sírás volt, mely ajkán kélt, a beszéd,
A hangja remegett:
„Add ide... hamar.... Add a kenyeret!”

És aztán, aztán – elvitte haza...

És míg puha, meleg takaró fődte
Kicsiny hugának gyöngé tagjait,
S gügyögő szája mosolyogva ette
A puha kalács hófalatjait:
Margit csak nézte a lobogó lángot,
Mit ő teremtett...
A fényt, mosolyt és meleget –
Az ő műve e jó, meleg szoba –
S a könnye megeredt.
– Ama köny, mely ha egyszer felszakad:
Nem apad el soha...

(Jövendő, 1905. július 23. 30. sz. 21–24.)

Balla Maris

SZABOLCSKA MIHÁLY⁶

Utcán, téren, virágot árult,
Illett rá karton kék ruhája.
„Be szép lány lesz – mondták – belőle,
Tizenhét esztendőskorára!”

⁶ Költő, református lelkész (1861–1930).